

Miquel Ramon Quiles i Francesc Martínez Leon

“Mentre hi haja un nacionalista en UV, Lizondo tindrà un enemic”

El senador Ramon Quiles i el regidor de l'Ajuntament de València, Martínez Leon, han abandonat Unió Valenciana perquè el partit s'ha convertit en Vicente González Lizondo, SA. Ara, des d'Esquerra Nacionalista Valenciana, tenen la clau del consistori valencià.

És curiós que un partit amb un senador i un regidor, que té en les seues mans el futur de València, tinga un local com aquest, tan precari.

FRANCESC MARTINEZ LEON: No tenim per què tenir una seu ostentosa. Per a treballar és suficient amb açò, ja que Esquerra Nacionalista Valenciana (ENV) és un partit que no té excessius mitjans econòmics.

—*La cap de l'oposició municipal, Clementina Ródenas, l'ha qualificat com a bon company de viatge, ¿està d'acord amb la definició?*

FML: Que Clementina Ródenas, com qualsevol altre polític, em qualifique així és un motiu de satisfacció per a mi. Crec que el millor viatge que es podria fer seria dur a terme un programa molt concret i progressista per a la nostra ciutat.

—*Es parla insistentment d'una moció de censura a la qual ENV donaria suport.*

FML: D'això no hi ha res. Sempre que hem parlat de la moció de censura hem dit que no ha de ser una amenaça ni un xantatge permanent per al govern, sinó un remei a una situació d'ingovernabilitat. ENV no ha de pensar ni en mocions de censura ni de confiança sinó que ha de marcar-se la seua trajectòria política, que és el que tractem de fer ara mateix.

—*¿ENV té un programa polític, està elaborant-lo, o quina és la situació?*

MIQUEL RAMON QUILES: ENV, encara que donava suport al programa de govern d'Unió Valenciana (UV), tenia una vida pròpia; no vull dir que era un corrent intern d'UV perquè seria faltar a la veritat, però sí que es mantenia i que el seu nucli anava posant al dia els seus programes. És cert que no donava la cara al carrer, però també ho és que anava reciclant-se tots els dies. I quan decidim tornar a ENV ens trobem que és un partit que és viu, encara que ralenti. No partim de zero.

—*¿Com es decideix la política que fan*

vostès a l'Ajuntament de València i al senat?

MRQ: ENV ha entrat en procés de congrés. Quan s'entra en aquest procés, dimiteixen tots els càrrecs i es posa en marxa la comissió preparatòria, que actua d'executiva. Per tant, ara no hi ha càrrecs; la comissió preparatòria és la que indica què hem de fer a Madrid i què hem de fer a l'Ajuntament de València.

—*¿ENV és monàrquica o és republicana?*

FML: És nacionalista.

MRQ: I també és federalista. Entén que a nivell d'estat la millor fórmula per a la solució ibèrica, i igual vaig més enllà del que és Espanya, és la federal. Propugnem una federació, encara que el nostre àmbit és nacional, i la propugnem per a integrar-nos en Europa posteriorment.

FML: La discussió monarquia-república en l'estat espanyol està superada per la Constitució.

MRQ: I en tot cas, en els pressupostos generals de l'estat no farem el desgavell que van fer altres de votar en contra dels pressupostos de la Casa Reial.

—*El seu escó de senador, senyor Ramon Quiles, va resultar del pacte amb el PP, al qual vostè era contrari.*

MRQ: Potser, però el pacte era tenir una alcaldessa centralista a canvi d'un senador nacionalista. I en això no ha variat.

—*ENV ara dona suport a l'alcaldessa centralista, ¿què farà amb vista al debat dels pressupostos?*

FML: En primer lloc s'ha de dir que ENV no està donant suport al govern. L'equip de govern té setze regidors, i hem de recordar que en els últims quatre anys el PSOE havia regit l'Ajuntament de València amb catorze regidors, i en cap dels casos va significar inestabilitat. Quant a la postura d'ENV respecte als pressupostos, no la puc dir perquè encara no sabem quina és la proposta de la coalició PP-UV.

—*Si ENV és d'esquerra, com indica la*

sigla, ¿tindrà millor sintonia amb els partits d'esquerra com el PSPV-PSOE i Esquerra Unida del País Valencià (EUPV)?

FML: La sintonia que puguem tenir amb els partits d'esquerra està en funció de les propostes concretes que ells presenten. De fet, nosaltres ja hem fet mocions conjuntes amb el partit socialista i EUPV, la qual cosa tampoc significa que hàgem d'anar com una pinya amb ells. ENV té el seu nom d'esquerra per tal de remarcar el seu caràcter progressista, significa un tint més progressista dins del valencianisme polític; UV és el regionalisme ben entès, no és un partit nacionalista i sobretot se li nota moltíssim el tint conservador.

—*¿Com es pot ser un partit progressista i permetre un govern conservador en l'Ajuntament de València?*

MRQ: Perquè també compta molt el nacionalisme, i ara com ara tan centralista és el PP com el PSOE. La connotació progressista és evident en nosaltres, que no som com UV, que ha de morir sempre en la dreta. El que és clar és que l'inconvenient centralista també conjuga en l'hora de les decisions.

—*En tot cas, ENV es va marcar un període de reflexió d'un mes en l'ajuntament. Ja ha passat el mes.*

FML: Aquesta afirmació va nàixer a partir de l'escrit que vaig firmar amb l'alcaldessa on demostrava la voluntat de mantenir l'estabilitat de govern. La major preocupació de la dreta era no perdre l'alcaldia, i nosaltres tampoc teníem cap interès que la perdera. Ni deixàvem de tenir-lo. El que era clar és que discrepàvem de la línia política que mantenia l'ajuntament i volíem remarcar una línia nacionalista de veritat en el consistori. Aleshores es va firmar aquell document que deia que s'obria un període de reflexió per tal de veure la possible remodelació del govern municipal. I el PP va oferir a ENV una regidoria, que ENV no acceptà perquè hauria caigut en el mateix error que nosaltres criticàvem

a UV: llançar-se gratuïtament als braços d'un partit centralista que l'única cosa que l'interessa és traure-li un rendiment electoral a una alcaldia amb vista a les eleccions generals.

—Exactament, ¿per què volien expulsar d'UV Miquel Ramon Quiles?

MRQ: No ho sé. Ni ells tampoc. Al principi començaren amb una excusa, amb unes intencions que pareixia que jo tenia, posteriorment van incloure unes declaracions, i cada dia han anat afegint coses. Però ni jo ho sé ni ells ho saben.

—¿Però és cert que estaven a punt d'expulsar-lo o vostè va actuar precipitadament?

MRQ: Era clar. La seua intenció havia estat publicada en algun mitjà de comunicació.

FML: Era el segon intent.

—¿Quan es va produir el primer?

FML: Quan Miquel va fer l'entrevista a EL TEMPS.

—¿I els motius del seu cas, senyor Martínez León?

FML: Són pràcticament idèntics. Si li van obrir l'expedient a Miquel Ramon Quiles, és perquè tenien una clara intencionalitat de tirar-lo. ¿Per què? Perquè Miquel ha representat, al costat d'altres companys, la línia més crítica al lizondisme, la línia més crítica des del punt de vista del nacionalisme valencià. Estàvem en contra dels plantejaments que adoptava UV en els últims temps. Aleshores, com que el president del partit, Vicente González Lizondo, havia anunciat que l'expedient s'ampliaria a altres companys, quan Miquel va anunciar la seua baixa, el següent era jo per raons òbvies.

MRQ: I la prova és que quan tu te'n vas és quan tanquen l'expedient.

FML: Efectivament. Conciben la meua amistat amb Miquel i la nostra comunitat d'idees en el valencianisme polític.

—Vostè, senyor Ramon Quiles, representava el moviment crític dins UV, ¿però darrere seu hi havia alguna cosa més o era vostè el moviment crític?

MRQ: Joestic segur que sí.

—Ho dic perquè des d'UV s'ha minimitzat la seua marxa: "se han ido ellos y sus primos".

MRQ: És normal que actuen així. Però ells saben de sobra que en UV hi ha nacionalistes, i mentre hi haja un nacionalista en UV González Lizondo tindrà un enemic dins del partit.

—Ell no és nacionalista.

MRQ: En absolut.

—¿Ell què és?

FML: Ell és lizondista.

—¿Quanta gent els ha secundat en l'actitud?

MRQ: Molta més de la que ells voldran dir mai i menys de la que nosaltres pensàvem en principi.

—¿El sector crític d'UV existeix? ¿Qui són?

FML: Existeix.

MIQUEL RAMON: "El pacte amb el PP era tenir una alcaldessa centralista a canvi d'un senador nacionalista. I en això no ha variat."

MRQ: Però no donarem noms. Ja els donaran ells quan vulguen.

FML: Són companys que estan en UV, i si nosaltres diguérem els seus noms, podrien ser perseguits políticament. El que podem dir és que hi ha gent crítica i nacionalistes de veritat tant en càrrecs institucionals com a nivell de base. El que passa és que per a prendre la decisió que hem pres Miquel i jo fa falta tenir un poc de

FRANCESC MARTINEZ: "Les campanyes de publicitat de l'ajuntament ja no podran donar-se a una persona per ser marit de qui és."

coratge. Nosaltres hem jugat fort i hem apostat tot el nostre capital polític, i hi ha uns altres companys que probablement no són tan atrevits.

MRQ: O que senzillament no han trobat el moment oportú, que també és un factor que s'ha de valorar.

—¿És un corrent de maduració distinta?

FML: Cada poma en l'arbre madura a un temps. No maduren totes alhora.

—Hi ha gent en UV que està afiliada per motius econòmics?

MRQ: Sí, però no són nacionalistes.

FML: González Lizondo, president nacional del partit en aquests moments, va nomenar a assessors personals seus en l'ajuntament membres del consell executiu nacional, i això implica una dependència laboral i econòmica directa amb el president del partit. I no sols això, sinó que damunt té firmada la renúncia del consell executiu, i per tant la seua independència de criteri és mínima. Lizondo té la paella pel mànec.

—¿Es cert que Leonardo Ramon és l'eminència grisa d'UV?

FML: Jo diria que és tota una eminència. O potser diria que és més gris que eminència. ¿Les eminències no són els rectors?

—Els cardenals.

FML: ¡Ah!

MRQ: ¡Ah!

—¿Com se suporta una campanya diària de fustigació periodística i de descrèdit?

FML: En principi, el fustigament és no més d'un sector periodístic, i jo comprenc que han de defensar uns interessos polítics, i en alguns casos econòmics i inclús personals. Però en qualsevol cas, les crítiques que rebem d'un diari en concret no m'afecten. En tot cas, em donen a entendre que anem pel bon camí.

—Però no li critiquen actituds polítiques, sinó que es tracta d'un descrèdit de caricatura.

FML: Però és lògic, perquè és un mitjà que ha tingut molta influència en el govern municipal i que ara no en té, ja que ha variat la relació de forces en l'ajuntament. I en aquest sentit, estan dolguts amb mi. I estan dolguts amb mi perquè les campanyes de publicitat no es podran concedir *gratia et amore* per ser marit de qui s'és, ja que ara hi ha controls de l'oposició, que en alguns casos té 17 vots.

—¿I vostè, senyor Ramon Quiles, com ho suporta?

MRQ: Molt bé. A mi no em preocupa la crítica...

—No la crítica, la campanya de descrèdit.

MRQ: Tampoc em preocupa, perquè es veu que és una campanya de descrèdit.

FML: Qualsevol empresa periodística, com bé diu el seu nom, és una empresa, i ha d'adobar el camp per als seus lectors.

—Un dels motius que van esgrimir vostès per a abandonar el partit és que Unió Valenciana s'havia convertit en

Vicente González Lizondo, SA.

MRQ: En aquests moments ja no som d'UV. UV és un altre partit que continua la marxa i nosaltres no hem de mirar cap a arrere. UV s'ha quedat en VGL, SA, i nosaltres apostem per l'honestat en la política, per un nacionalisme clar i convincent.

—¿Però què vol dir que UV és VGL, SA?

FML: Que González Lizondo té poder i control absolut del partit. Ell és el president provincial, ell és el president regional, ell ho és tot. I damunt s'ha rodejat d'un consell executiu format per assessors que són més antics en el salari que en la militància política. Per tant, Vicente González dirigeix allò com si fóra la seua empresa. I en qualsevol cas, es pot veure en la trajectòria última del partit que, quan hi ha hagut una persona que ha alçat una miqueta el cap per a dir que no estava d'acord en la manera com es fan les coses, li l'han tallat.

MRQ: O l'han comprat.

FML: O marginat.

—¿Comprat?

MRQ: No és el cas de ningú en concret, però et poden passar les tres coses.

—S'ha dit que la campanya electoral d'UV a l'Ajuntament de València va ser finançada per promotors de la construcció. ¿És així?

FML: No podem dir res perquè la campanya electoral la dirigí personalment i en exclusiva González Lizondo, que es va dur tot l'aparell electoral del partit a la seua fàbrica per a preparar la campanya. Aquesta campanya del 91 no va ser dirigida des de la seu del partit, com les anteriors. Si hi ha algun pacte, es produeix entre les parets de la seua fàbrica.

—¿En quin moment es produeix el punt d'inflexió d'UV? ¿Quan pacta amb el PP?

MRQ: És anterior a això. La crisi comença en la moció de censura que li volen presentar a Clementina Ródenas.

FML: La moció non nata.

MRQ: Amb unes maneres menyspreables, aquesta és la paraula, van intentar comprar algun regidor de l'Ajuntament de València. A un, el van comprar, a l'altra, no van poder, encara que li van fer una pressió brutal inclús davant del llit de l'hospital on sa mare estava malalta. En aquell moment es produeix el punt d'inflexió en UV, és el moment en què s'abandonen les maneres d'unió, de germanor, i es comença a malvendre la idea i a comprar segons quins personatges.

—¿No és preocupant que la gent que ara gestiona els interessos de la ciutat de

València tinga actituds dignes de la màfia?

MRQ: En qualsevol cas, a mi em preocupa i així ho vaig manifestar.

FML: Als ciutadans els tocarà jutjar.

—Arribarà un moment en què s'acabarà la legislatura municipal i la del senat. ¿Què faran vostès aleshores?

FRANCESC MARTINEZ: "Als valencians, són més les coses que ens uneixen que les que ens separen. El conflicte civil s'ha de superar."

MRQ: Tenim la total convicció que el futur d'ENV és prometedor. Pensem que és el partit que necessitava el poble valencià en aquests moments. Hi ha un espai electoral evident.

—¿En detriment d'UV?

FML: No necessàriament.

MRQ: Algun sector d'UV ens donarà suport. N'estic convençut.

—Tal i com està el mapa electoral, ¿a

MIQUEL RAMON: "El dia que València es tranquil·litze i els valencians siguen davant de tot valencians, haurem superat la crisi."

quina formació política li restaria vots ENV?

MRQ: Hi ha un centre progressista que està prou desemparat; després, hi ha un nacionalisme que també té ganes de donar el seu vot a un partit seriós. El nostre espai està entre el nacionalisme progressista, i n'hi ha molt, d'espai.

FML: La conjuntura històrica és propícia per a consolidar un projecte nacionalista sincer. Als valencians ens preocupen altres coses que fa quinze anys. És el moment apropiat per a llançar una idea que il·lusione la gent jove, els que pensen en aquesta terra.

—¿Podrien definir el nacionalisme d'ENV? ¿Marcar les diferències amb UV?

FML: La primera gran diferència amb UV és que UV no és nacionalista. Un partit nacionalista el que ha de fer és donar suport a les institucions autonòmiques i potenciar-les, i això no ho fa UV. Potenciar les organitzacions territorials pròpies, com la comarca, i UV no ho està fent. Mantenir una actitud positiva amb vista a l'administració de l'estat, en el sentit d'obtenir avanços i no esperar que les coses ens vinguen fetes per a queixar-nos. En aquest sentit, els catalans són més llestos que nosaltres: no practiquen el nacionalisme victimista, sinó el nacionalisme avançat i intel·ligent. Abans que el govern presente l'esborrany de la llei dels pressupostos de l'estat, ells ja han negociat les contrapartides econòmiques per a Catalunya. Els catalans, i m'agradaria que els valencians ho assumiren com a estratègia política, no demanen duros a Madrid: demanen el poder. El nacionalisme —i reprene l'exposició— implica també un compromís més seriós amb una política cultural autòctona, i uns plantejaments polítics molt més reivindicatius en relació amb l'administració central. No n'hi ha prou amb presentar-se amb una taronja en la mà, perquè això és un gest a la galeria, electoralista. Ni tan sols populista.

—Fa uns dies el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, va estar a València i va fer una crida a la col·laboració entre les dues comunitats autònomes. ¿Com ho conteptua ENV? ¿O ENV és tan visceralment anticatalanista com UV?

MRQ: És fonamental que València tinga més relació amb Catalunya. I és fonamental perquè el nostre enemic no és ni Catalunya ni Aragó: és Madrid. I mentre no ens adonem que el centralisme és el que ens aparta del nostre autogovern, estarem barallant-nos entre nosaltres. Jo a Jordi Pujol li diria que sí a aquesta col·laboració, però d'igual a igual; no de cap a subordinat.

FML: A més, hi ha una cosa d'estratègia geopolítica. València està en una situació privilegiada en l'eix Madrid-Barcelona, i havia de saber jugar les seues bases. Rati- fique el que ha dit Miquel, i lamente que

Jordi Pujol haja de venir a València per a defensar que l'AVE passe per ací. Això sí que és lamentable per als polítics valencians.

—¿Per ENV existeix el perill català com pensen en UV?

MRQ: Nosaltres no som anti-res, i per tant no som anticatalans, ni antibascos, ni antigallecs. Som nacionalistes valencians en la nostra limitació geogràfica. Sabem que anem de la Sénia al Segura. I punt. Ara: el diàleg és fonamental amb qualsevol, i per descomptat s'ha de parlar i col·laborar amb totes aquelles comunitats on el nacionalisme és més sentit que a València.

—Des d'UV se'ls va dir que si tenien una opció més nacionalista es podien haver esperat al pròxim congrés ideològic i exposar-la.

MRQ: En VGL, SA, és impossible.

FML: No hi ha debat ideològic.

MRQ: S'ha de tenir en compte com s'han fet totes les assemblees fins el moment. Els assistents no eren assembleistes ni compromissaris. La gent amb dret a vot havia estat preseleccionada, i el debat era impossible. És cert que podíem eixir Paco, jo i altres, i diguérem les nostres veritats, però a l'hora de la votació era impossible enderrocar el "Suprem Faedor" perquè el "Suprem Faedor" era el que havia designat la majoria.

FML: Ara, per enèsima vegada, UV vol centrar-se com a partit, ¿però quina és la postura d'UV en temes molt importants? Només cal anar a l'Ajuntament de València per a veure les traves que posen a la construcció de vivendes socials, als parcs; veure quin és el seu posicionament respecte a l'avortament, que és molt tímid, o respecte a l'eutanàsia... Només hi ha moltes declaracions altisonants, però de forment, ni un gra.

—¿Els ha sorprès el congrés ideològic?

MRQ: No hi ha hagut debat sinó aclamació i cabotades, com és habitual.

—¿Quina és la ideologia d'UV ara?

MRQ: Paco Martínez León era l'ideòleg d'UV, era el que marcava la directriu ideològica. I ja no està en UV. No sé què faran ara.

FML: Jo he llegit declaracions de dirigents d'UV dient que no són de dreta ni d'esquerra.

MRQ: Sí, ni de dreta ni d'esquerra, però

donen suport exclusivament al PP. I no tenen un altre camí que fer-ho.

—A banda d'ENV, ¿algun partit els ha volgut fer seus?

MRQ: Hi ha algut alguna temptació. Però nosaltres hem tornat a l'origen, al progressisme nacionalista que volíem per a UV.

—Han dit que en UV és habitual la compra de voluntats, ¿a vostès els van intentar aplicar el procediment abans que abandonaren el partit?

FML: Jo no parlaria de compra de voluntats.

—Miquel Ramon no feia cara de "no".

MRQ: Hi pot haver altres compres que no són econòmiques.

FML: Ells són conscients que han topat amb un os. En realitat, a mi m'hauria resultat més fàcil anar-me'n a casa; m'hauria

hi involucrava algun membre d'UV que és regidor de l'ajuntament.

FML: Els que no compartim les idees de la cúpula, lògicament estem molt apartats de les negociacions que puga fer la cúpula. El que sabem de presumptes irregularitats és el que heu plantejat uns quants mitjans de comunicació. Ara: tingueu la certesa que si tinguérem proves que alguna cosa d'aquestes s'ha fet, seríem els primers a dur-ho al jutjat.

—¿Han mantingut contactes amb algun partit nacionalista valencià?

MRQ: Contactes de diàleg, sí; d'una altra classe, no.

—Des del seu punt de vista, ¿el conflicte civil valencià està en vies de solució?

MRQ: Almenys nosaltres tenim la intenció de superar-lo. I farem el possible per tal de superar-lo. Sense cap de renúncia,

perquè una persona no té perquè anar a una taula a negociar renunciant prèviament. És clar que s'han superat moltes coses. No estem com estàvem i hem d'acabar de curar la ferida.

FML: Als valencians, són més les coses que ens uneixen que les que ens separen. El conflicte civil s'ha de resoldre, i en aquest sentit hem d'esforçar-nos tots. Nosaltres estem disposats a posar i a fer tot el que siga necessari, i com molt bé ha dit Miquel, sense que això signifiqui una renúncia prèvia a les nostres conviccions. Pot haver-hi un acord viable entre tots els valencians. És necessari.

MRQ: El dia que València es tranquil·litze i els valencians siguen davant de tot valencians, i després qualsevol altra cosa, aquest dia haurem superat una gran crisi i haurem adquirit una gran força reivindicativa, que és la que farà que si guem reconeguts com a poble davant l'estat.

FML: ¿A qui pot interessar que els valencians estem dividits? Amb una comunitat com la nostra, econòmicament equilibrada en tots els sectors de producció; amb una comunitat que és capdavantera en la integració europea; amb una comunitat on les nostres possibilitats econòmiques, culturals i socials són tan àmplies, ¿a qui pot interessar que els valencians estem dividits? És una pregunta de difícil contestació, però el poble valencià hauria de fer una profunda i seriosa reflexió sobre això.

Miquel Alberola
Vicent Lafora

Dos cavalcuen junts

Es van avançar al cabdill quan aquest ja havia assenyalat amb el dit gros cap a terra, donant l'ordre de depuració, i, sense soltar els escons, van tornar a l'úter d'on havia eixit UV i el van refundar. La seua fugida no solament va desequilibrar el pacte PP-UV, sinó que va representar el primer cisma seriós entre el lizondisme i un nacionalisme que, encara que engendrat en la reacció, es reclama progressista i introdueix nous elements en el debat.

estalviat moltíssimes galdades, tota la campanya de difamació pública; inclús hauria estat un màrtir del valencianisme. Però vaig entrar en política per defensar unes idees, i vaig a continuar coste el que em coste, encara que siga tot el capital polític que he acumulat en deu anys. Tant se me'n dóna. La idea nacionalista està per damunt de les persones, i el temps donarà i llevarà raons. I es farà justícia. I es veurà que no m'han comprat la voluntat ni uns ni altres, i que ens ha guiat l'honradesa i el nacionalisme.

—Miquel Ramon Quiles ha declarat en alguna ocasió que a l'Ajuntament de València hi ha molts interessos amagats.

MRQ: És una sensació que pren base en el que els mitjans de comunicació heu difós. I jo em crec moltes coses que es diuen en els mitjans de comunicació; encara recorde alguna cinta del "cas Naseiro" que